

Метаморфози в сучасній українській літературі // Metamorfozy we współczesnej literaturze ukraińskiej, за ред. П. Олеховської, М. Замбжицької, К. Якубовської-Кравчик, Варшава – Івано-Франківськ 2014, 348 с.

Видана збірка статей *Метаморфози в сучасній українській літературі* становить четвертий том видавничої серії *У колі мови, літератури і культури* кафедри україністики Варшавського університету та Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Попередні томи проекту, які вийшли під егідою Фонду Варшавського університету, були присвячені проблемам сучасної славістики та охоплювали питання з галузі літературознавства, культурології і мовознавства. Авторів нинішньої збірки об'єднало – що підкреслюють у *Вступі* редактори збірки Пауліна Олеховська, Марта Замбжицька та Катажина Якубовська-Кравчик – розуміння літературного тексту як „антропологічного свідчення”. Такий підхід вплинув з одного боку на вибір джерельної бази, а з другого боку визначив методологію досліджень, яку можна окреслити як міждисциплінарний підхід, що охоплює цілу гаму дослідницьких шкіл: біографічний метод, феноменологія, структуралізм, психоаналіз і антропологія літератури. Методологічний та хронологічний принципи віддзеркалились також на структурі тому, яка охоплює чотири розділи: *Українська проза ХХ ст. Історичні контексти; Українська проза ХХ ст. Поетика тексту; Українська поезія і драма II пол. ХХ ст. та Українська проза ХХ ст. Текст і категорія культури*. Окрім того редактори залучили *Вступ* і *Список авторів*.

Проблема метаморфози в сучасній українській літературі, інтердисциплінарний підхід до джерел поряд із антропологічним поглядом на літературу

дозволяють визначити коло адресатів, яке не обмежується літературознавцями, тільки охоплює гуманітаріїв і всіх, кому не байдужі процеси, які відбуваються в культурній сфері. Необхідно також підкреслити влучність вибору тематики. Метаморфоза передає сучасне розуміння світу і людини як позбавленої чіткої форми і змісту плазми, яка перебуває в перманентному *in statu nascendi*, автор у цьому контексті займає місце творця, проте це не романтичний геній, тільки органічний продукт окресленого середовища.

Співпроникання політичних та ідеологічних чинників на формування творця і футуризму як напряму в мистецтві порушує Данило Рега в статті *Місце українського та польського футуризму у системі європейського футуризму*. Назва статті сугерує конфронтативне зіставлення розвитку національних футуризмів у Польщі та Україні, проте дослідник, послуговуючись типологічним та контактологічним підходами, дозволяє читачеві на основі отриманих інформацій про європейський і російський футуризми, самостійно віднайти місце українського та польського футуризмів. Зосереджуючись на висвітленні історичного контексту формування європейського в цілому, зокрема італійського футуризму, Автор підкреслює спільні і відмінні риси напряму. Важливим, на його думку, виявляється політичний контекст, який створює відповідні умови для розвитку футуристичного світосприйняття. До таких факторів відносяться націонал-соціалістична або комуністична ідеологія (18 с.) та революційні зміни, налаштовані на відверте знецінення попередніх аксіом, в тому також мови (с. 25). Про сприятливу атмосферу для зародження футуризму на слов'янському ґрунті можна говорити у випадку охопленої комуністичними віяннями Росії. Представники цієї культури розцінювали нову течію як данину моді, а також як засіб впровадження нової ідеології в маси (28 с.). Саме за посередництва російської літератури футуризм проник до української та польської культур. Д. Рега, проте, не показує процес інтелектуального освоєння головних принципів цього напряму. Дослідник обмежується до ствердження, що основні маніфести не перекладалися польською чи українською, хоча провідні футуристи деякий час перебували в Росії і могли ознайомитися з ними російською. Зовнішні умови та естетичні традиції дозволили українським та польським футуристам творити власні ідеологічні підстави творчості. На жаль, дослідник не представляє конкретних відмінностей цих національних футуризмів, про українських та польських футуристів Д. Рега заледве згадує на останніх сторінках статті (сс. 28-30), підкреслюючи необхідність конфронтативного дослідження. Варто зі смутком згадати, що автор не звертається до однієї з фундаментальних праць про український футуризм Олега Ільницького *Український футуризм 1914-1931* та глибшого аналізу польських футуристичних маніфестів.

Біографічний метод стає визначним для Руслани Крамар, варшавської дослідниці творчості української феміністки Уляни Кравченко. Стаття *Перемиська осінь життя Уляни Кравченко* торкається комплексного представлення мало-дослідженої теми старості галицької поетеси. Перш ніж перейти до аналізу

творчого доробку письменниці, авторка реконструює життєвий шлях письменниці, проникання польської і української літературної традиції в родині У. Кравченко на прикладі передчасно померлого Єжи Нементовського, сина письменниці, та її доньки. Відтворення трагічних життєвих подій письменниці допомагає авторці глибше проникнути в творчість галицької вчительки і громадської діячки та виділити в них потужну метафізичну й інтимну течії (с. 42). Аналізуючи міжвоєнний період, Р. Крамар звертає також увагу на з різних причин маловідомі картки творчості письменниці, такі як присвячена подіям 1918-1919 рр. патріотична лірика та сповнена феміністичними роздумами над образом „нової жінки” автобіографічна проза. Дослідниця простежує активну громадську діяльність літньої письменниці в „Союзи українок”, її епістолярну творчість та життя в зоні російської і німецької окупації. Стаття Р. Крамар не тільки ретельно відтворює малодосліджені сторінки життя і творчості української письменниці Уляни Кравченко, але також видобуває на світло денне досить сором’язливу тему жіночої старості, яку досить вправно оминають антропологічні дискурси.

Інтердисциплінарність стає провідним принципом статті миколаївської дослідниці Оксани Філатової *Провіденційність авторського світовідчуття в площині соцреалістичного тексту*. Елімінуючи теологічно-філософський вимір провіденціалізму, дослідниця опирає свій методологічний підхід на психологічному та матеріалістичному підґрунті (с. 49-50). Симптоматично, що зовнішній психологічний дискомфорт та ідеологічна диктатура, у розумінні дослідниці, перетворюють літературний процес на поліваріантну зону маскування, де автор може почуватися комфортно, а крім того може переосмислити проблему української національної ідеї та переростання офіційної ідеології в теологію. Цю тему О. Філатова висвітлює на прикладі офіційно дозволеної прози О. Слісаренка, О. Копиленка, О. Досвітнього, Г. Епіка та П. Капельгородського. Ця проза відповідала ідеологічним принципам соцреалізму. Дослідниця простежує на структурному рівні, на рівні вибору персонажів чи опису відмінну від декларативної власне авторську позицію. У вибраних творах ця позиція чітко відрізняється від радянської пропаганди. Стаття О. Філатової, вписуючись в ревізійністичний напрямок сучасного літературознавства, обмежується до герменевтичного методу, не посилається на інші, напр. епістемологічні, джерела. З цього приводу гри автора з читачем на різних рівнях літературного твору перетворюється на одну з багатьох гіпотез, наявність яких дуже важко довести залишаючись в рамках неповної термінологічної бази.

Тему українсько-польських культурних і політичних відносин реалізує полтавська дослідниця Світлана Семенко в статті *„Польська” тема у публіцистиці Юрія Косача*. Постає Ю. Косача, письменника і публіциста, в сучасному українському літературознавстві залишається маловідкритою, саме тому авторка статті ретельно досліджує не тільки загальну тональність публіцистики Косача, але реферує його розуміння українсько-польських відносин у цілому. С. Семенко

не зосереджується на позитивному чи негативному баченні Косачем спільної історії, підкреслюючи присутність цих двох вимірів в його публіцистиці, дослідниця переосмислює роль національної окремішності в формуванні європейської ідентичності. Об'єктивізм і неоднозначність в оцінці статей Косача, дозволяє побачити складність і суперечливість позиції самого письменника-публіциста, як і цілого його покоління.

Співвідношення людини та доби розкривається в статті варшавського дослідника Ростислава Крамара *З книжкової полиці українського дисидента (за матеріалами справи Володимира Горового)*. Автор на основі архівних документів проливає світло на функціонування в середині 70-х рр. самвидаву, методів і технік поширення заборонених текстів. Автор подає список вилучених у львів'янина В. Горового праць, пісень, що дозволяє скласти ширше уявлення про десидентську бібліотеку, та представляє роботу радянського правосуддя.

Стаття Ігора Набитовича *Історична проза української еміграції* порушує в першу чергу проблему генези та дефініції самого терміну „історична проза”, а також його співвідношення з політичними умовами, в яких проходить літературний процес. Центр чи периферія, які займає історична проза визначають певний етап формування національної ідентичності, що можна простежити на прикладі еміграційної, особливо після Другої світової війни, та соцреалістичної прози. Автор зосереджується на досить очевидній тематичній відмінності підсоветської історичної прози та еміграційної історичної прози, яка полягає у представленні біблійних сюжетів (Н. Королева, Л. Мосенз) та представленні боротьби за українську державу (Ю. Липа, П. Феденко, Ю. Радзиковича, Л. Полтава, В. Чапленко, М. Лазовський). І. Набитович, ретельно аналізуючу прозу української еміграції, не тільки показує цілу плеяду маловідомих авторів, але також за допомогою постколоніального методу літературного аналізу актуалізує поняття національної та культурної пам'яті та ролі утворених у межах української мови історичних міфів, які становлять своєрідний субститут державницького нарративу в українському історичному дискурсі. Дослідник підкреслює метаморфозу в підході до письменника як до історика, громадського діяча та власне літератора.

Наступний розділ тому відкриває стаття *Слово-образ „краса” як утілення імпресіоністичних рис мовної особистості письменника (Гнат Хоткевич „Гірські акварелі”, „Гуцульські образки”)* Ольги Черемської. Дослідниця відносить творчість Г. Хоткевича до імпресіоністичної течії в літературі, що допомагає їй простежити різноманітні кореляції між словом, звуком, барвами, а також простежити метаморфози на рівні психологічної конституції героїв та персоналізованого зображення природи. Для більшої компактності аналізу О. Черемська застосовує метод лексико-семантичних піль, що дозволяє їй при так сформульованій темі оминати тлумачення краси з перспективи естетики, проте, це в жодному разі не зменшує наукову вагу роботи.

Сніжана Жигун в статті *Літературна група „Ланка”: у пошуках спільної платформи* формулює основне завдання своєї роботи як виявлення єдності естетичної платформи згаданої групи, яка на визначений час об'єднала яскравих українських письменників Б. Антоненка-Давидовича, М. Галича, Г. Косинку, Т. Осьмачку, В. Підмогильного та Є. Плужника. Відсутність естетичного маніфесту ланчан ускладнює завдання дослідника, оскільки не дозволяє однозначно установити ідейно-тематичну спорідненість членів групи, тим більше, що об'єднує вона авторів, які пишуть в різних жанрах. Формальна першкола стала викликом для дослідниці, яка звертається до нової стилістики ланчан, а опис граматичних одиниць допомагають їй відкрити спорідненість творчої манери письменників із неореалістичною естетикою. С. Жигун, використовуючи в своїй статті елементи структурної поетики і нарратології, не тільки реконструює естетичну платформу літературної групи „Ланка”, але також показує різноманітні процеси формування творчої зрілості окремих письменників. Майстерність аналізу дослідниці допомагає читачеві відкрити місце і роль неореалізму в українській літературі 20-х рр. ХХ ст.

Перші декади ХХ ст. стали в центрі зацікавлення криворізької дослідниці Світлани Журби. У статті *Український авангардний роман: деструкція художньої форми* авторка досліджує феномен деструкції як своєрідний пошук нових форм української авангарди, який виражається в формі „лівого роману”, що не стільки революціонує процес писання, скільки модифікує рецепцію. Звертаючись до літературно-теоретичного та романного дискурсів 20-30-х років ХХ ст., С. Журба наświetлює проблеми не тільки деструкції наративу, але також показує зміни в стосунках між письменником і читачем, сполучною ланкою між якими стає авангардний роман.

Тереза Левчук в статті *Критерії художності в естетичній концепції Антонича* дуже багато уваги приділяє поняттю художності, визначає критерії і подає різні його дефініції, щоб дійти до висновку, що не можна їх розглядати без урахування актуальної естетики та особистості автора. Загалом, індивідуальний підхід до творчості створює більше винятків, які дуже рідко доводять літературознавчі теорії, прикладом цього являється творчість Богдана Ігора Антонича, яка, на думку дослідниці, поєднує несумісні типи творчості – раціональний та ірраціональний. Дослідниця тлумачить цю несумісність модерністичним характером поетичної та літературознавчої спадщини Б. І. Антонича, а також впливом феноменології, концепції автора і читача та самого процесу рецепції. Розглядаючи спорідненість романтичної та модерністичної моделей рецепції прекрасного, авторка підкреслює вплив суб'єктивно-ідеалістичної філософії на формування естетики письменника та її відображення в художній творчості. Оригінальність Б. І. Антонича в цьому контексті полягає на введенні національного елемента до концепції індивідуальної творчості, а ширше – до концепції художності, проте авторка не увипуклює цю думку, тільки переходить до ретельного аналізу філософії Ф. Ніцше та її впливу на творчість письменника.

Важливе місце в статті займає полеміка Б. І. Антонича з М. Рудницьким, оскільки за її допомогою, дослідниця з'ясовує розуміння письменником фундаментальних понять форми, змісту, ідеї та критерії краси, які відображаються в його поетичній спідщині. Т. Левчук підсумовуючи естетичні пошуки автора *Зеленої Євангелії*, підкреслює експериментаторський характер творчості письменника, проте не може подолати дуалістичність раціонального та ірраціонального в його доробку.

Стаття Володимира Супруна *Художньо-психологічна параметризація концепту „жінка” у феміній прозі української діаспори середини ХХ століття* торкається актуальної і модної проблеми гендерної класифікації образу жінки в літературі, написаної жінками-письменницями. Такий підхід може виклика виправдану підозру щодо браку наукової ретельності, оскільки вже на рівні методології дискредитує за статевою ознакою чоловіків-письменників, тим більше, що автор не обґрунтовує свого вибору. Досить цікавим у такому контексті є порівняння героїнь феміній прози з героїнями мускулінної прози ХІХ-ХХ ст. Ретельний аналіз різноманітних жіночих постатей дозволяє дослідникові виокремити ряд особистісних якостей героїнь, їхню закоріненість в реальності та визначити стрижневе стремління, яке В. Супрун формулює як пошук шляхів щастя (с. 187).

Павліна Олеховська у статті *Феміністичний дискурс у сучасній українській прозі. Дослідницькі перспективи* піднімає широку тему формування жіночої ідентичності на основі *Польових досліджень з українського сексу* Оксани Забужко, *Без мужика* Євгенії Кононенко та *Сьомги* Софії Андрухович. Важливим елементом даної розвідки є застосування антропологічних категорій (психосексуальний розвиток людини, конструювання сексуальності і поняття особистості Еріка Берна), які допомагають поглянути на вибраних героїнь як на процес становлення, а не закривають їх в рамках стеріотипів, що становить визначальний елемент також феміністичного дискурсу. Окрім ресстрування духовних відмінностей, авторка представляє також корпоральний дискурс, з його наративом. Введення категорій Еріка Берна допомагає П. Олеховській простежити метаморфози героїнь, заміни ролей та гри з читачем в просторі вибраних творів. Інтердисциплінарність дослідження варшавської дослідниці дозволяє вийти за рамки *stricte* феміністичного дискурсу і представити героїні як цілісні особистості в універсальному ракурсі.

Третій розділ тому відкриває стаття Ганни Радько *Сонетарій Дмитра Павличка в українському та світовому просторі*. Не без патетики дослідниця простежує світову і вітчизняну історію формування сонетної форми, дискусії щодо актуальності форми в українській літературі ХХ ст. Торкаючись безпосередньо творчості Д. Павличка, дослідниця підкреслює його спорідненість з творчістю Івана Франка, особливо з перспективи змістової наповненості. Взаємодія між змістом і формою в сонетарії поета проходить певні зміни, тому, на думку авторки, Д. Павличко поступово віддаляється від канонічного сонету і знахо-

дить власну модель кореляції між сюжетом, емоційною напругою, рефлексією і формою, що складається на своєрідну філософію сонетописання. Авторка з великою увагою простежує формальні експерименти поета (білі сонети), акцентує стилістичну майстерність, але також аналізує змістове розмаїття творів: від лірико-філософського роздуму по сонет-інвективу, присвяту, декларацію, а також різні жанрові дифузії, що засвідчує про новаторство Д. Павличка в українській та світовій літературі. Не меншою оригінальністю назначений перекладний сонетарій поета. Г. Радько, отже, послуговуючись формальним методом досліджує складний процес формування сонетарію Д. Павличка.

Формальний метод використовує також Олена Кицан у статті *Строфічна будова українського верлібру II пол. XX століття*. Дана ретельна робота поєднує в собі теоретично-літературні спроби охопити процеси формування сучасної строфіки та представляє огляд новітніх поетів, які послуговуються різноманітними модифікаціями верлібру. У цьому полягає цінність даної статті. Не можна, однак, не переконатися на прикладі роботи О. Кицан, що класичний формальний метод без входження в філософську інтерпретацію тексту стає *l'art pour l'art*, особливо коли дослідник втрачає з поля зору історичний контекст. Саме він вказує на те, що в постмодерністичній („постчорнобильській”) бібліотеці даремно шукати слідів чітких версифікаційних поділів, якщо тільки дослідник не ставить собі за мету відкрити їхню відсутність. Робота О. Кицан доказує радше відсутність цих поділів, у чому можна переконатися хоча б на прикладі проблематичного окреслення поняття строфи. Без сумніву, у цьому також полягає цінність даної статті.

Поєднання структурного та семантичного методів виступають в статті Анжеліки Усової *Ідейно-естетичне наповнення авторського жанрового визначення в українській драматургії 90-х років XX ст.* Ураховуючи постмодерністичні тенденції до синтезування різних родів літератури та поєднування драми з іншими видами мистецтва, авторка аналізує новаторські підходи К. Демчука, Ю. Антиповича, С. Носаня та О. Погребінської до жанрового визначення, яке також детермінує змістове наповнення та семантичні поля дійових осіб. Авторське визначення жанру, на думку авторки, скеровує увагу реципієнта на структуру твору, певну естетику (комічне, фольклорне, бурлескне і т.д.), „підказує” джерела твору, які необов'язково витікають з орального мистецтва. Частковий відхід від формального методу дозволив дослідниці відкрити індивідуальне трактування жанрового матеріалу сучасними драматургами та формальне експериментування, яке відіграє важливу роль в розумінні семантики творів.

Четвертий розділ тому *Українська проза XX ст. Текст і категорії культури* розпочинається статтею Лідії Кавун *Вертикальний контекст: категорія пам'яті літературної творчості*. Дослідниця порушує важливу тему рецепції прозового твору на рівні авторських алюзій, цитат, автоцитат тощо як пам'яті літературної творчості, що становить один із елементів вертикального контексту. Феномен культурної пам'яті, уможливаючи зустріч автора і реципієнта,

забезпечує також функціонування художніх творів у просторі культури, що символізує естетично й аксіологічно продуктивний палімпсест. Послугуючись концепціями пам'яті М. Бахтіна та Ю. Лотмана і екземпліфікуючи їх прикладами з української культури, Л. Кавун твердить, що пам'ять літературної творчості становить матрицю художнього мислення, яка являється основою креативного діалогу між автором і рецепієнтом.

Стаття Марії Федунь *Західноукраїнська мемуаристика першої половини ХХ століття – феномен вітчизняної культури* зосереджується на дослідженні мемуарів і їх функцій в літературі кризового періоду (с. 260). Аналізуючи малодосліджений сегмент української літератури, який відображає складний процес творення національної ідентичності, дослідниця виділяє націєцентричність як характерну рису спогадової літератури даного географічного обшару. Авторка визначає ряд критеріїв, які становлять орієнтири у вивченні масиву західноукраїнської спогадової літератури. Важливим відкриттям М. Федунь, крім конкретизування методології, виокремлення жанрових функцій, опрацювання цінної текстової бази, поділ на різновиди, є установлення особливостей галицьких спогадів. Вони полягають між іншим у тому, що у своїй суті є полілогічними текстами. Полілог у випадку мемуарів слід трактувати на культурному рівні, оскільки він поєднує представників різних культур, національностей, регіонів, що відображається на рівні опису тих самих подій, місць (подорожня мемуарна література) чи осіб.

Оксана Зелік у статті *Літературна критика у творчій практиці Михайла Могилянського* розглядає літературознавчий дискурс початку ХХ ст. Представником цієї епохи, загалом найпродуктивнішою для української науки про літературу, був М. Могилянський, літературно-критична спадщина якого, створюючи нову естетичну парадигму, глибоко висвітлює проблеми літпроцесу зламу століть. Дослідниця штрихує основні дискурсивні течії епохи і на їх фоні показує ключові пункти формування методологічного інструментарію та еволюцію поглядів критика.

У статті Ольги Харлан *Нові стратегії художньої прози міжвоєнного двадцятиліття (Майк Йогансен – Вітольд Гомбрович – Ілля Еренбург)* розглядається проблема рецепції та відтворення реальності в категоріях гри на прикладі творчості українського, польського та російського письменників. Характерною інновацією даного конфронтативного дослідження є застосування польської періодизації літературного процесу, проте, зважаючи на цілком відмінний український і російський історичний контекст, така періодизація не зовсім відповідає реаліям останніх літератур, для яких більш відповідним видається подекадна періодизація. Повертаючись до мерітум справи, необхідно підкреслити різнобічність дослідження, авторка звертає увагу на лицедійський характер прози письменників, їхні стратегії, що виникають з прийняття різних типів гри, аналізує постать трикстера і пов'язані з нею зміни художньої матерії творів (297 с.). Виділення гри сприяє поглибленому вивченню полісемантичності творів

вибраних письменників, а також дає можливість застосувати різноманітні конфігурації інтердисциплінарних досліджень.

Тетяна Ткачук у статті *Дискурс дитинства у сучасній українській прозі для дітей та юнацтва: рецептивно-естетичний аспект* досліджує антропологічні основи образу дитини у вибраній літературі та моделі рецепції. Т. Ткачук розглядає концепт дитинства за допомогою бінарних пар, які допомагають охопити широкий текстологічний матеріал, але також створюють загрозу одновимірного представлення персонажів у вибраних категорія, що нівелює можливість нюансування поведінки героїв і самої рецепції. Авторці, проте, вдається уникнути цієї пастки, оскільки вибрана нею література дуже часто послуговується чорно-білими характеристиками, що сприяє реалізації окресленої дидактичної мети. Дослідниця зауважує накладання різних парадигматів, що поглиблює процеси рецепції літературного твору на всіх рівнях і викликає співпереживання та переосмислення власного досвіду.

Тема постмодерністичної метаморфози людини та реальності стає провідною темою статті Ірини Бетко *Концепти реклами та RP-у в українській постмодерній прозі*. Дослідниця, розглядаючи рекламу як відчужену реальність (с. 315), простежує її ніщивну силу, яка упредметнює людину та оточуюче середовище, що з особливою гостротою переосмислюється в сучасній літературі. Людина-товар стає також знаковим явищем у творчості і житті письменників-бубабістів, де імідж, детально продуманий зовнішній вигляд маскує внутрішнє, а навіть займає його місце. Важливі висновки щодо кондиції людини в постмодерному суспільстві, до яких доходить дослідниця, мають чітке аксіологічне забарвлення, що можна пов'язувати із застосуванням І. Бетко категій християнської антропології, яка розглядає людину як психосоматичну цілісність.

Контамінація *sacrum* і *profanum* становить лейтмотив статті Марти Замбжицької *Сакральний часопростір на прикладі роману „Дім на горі“ Валерія Шевчука*. Послуговуючись інструментарієм запозиченим із культурної антропології, релігієзнавства та літературознавства, дослідниця аналізує один із найцікавіших прикладів магічного реалізму в українській літературі, яким є роман-балада В. Шевчука. Переосмислюючи різні маніфестації *sacrum* в романі, дослідниця вбачає в ньому універсальний та національний виміри.

Тему простотору порушує також варшавська дослідниця Катажина Якубовська-Кравчик у статті *Львівські простори у „Танго смерті“ Юрія Винничука*. Архітектоніка простору роману значною мірою конститує сюжет твору, його героїв. Розглядаючи простір як місце, авторка прочитує Львів як текст – носій сентиментальних та когнітивних інформацій, міфів, фантазій, Історії та історій.

Резюмуючи статті, вміщені у збірнику *Метаморфози в сучасній українській літературі*, необхідно вказати на певну цілісність матеріалу, що охоплює різних авторів, методологічні школи, літературні твори і процеси в українській та світовій літературі. Розмаїття представленої проблематики підкреслює важливо-

сті обраної провідної теми, яка об'єднує українських і польських дослідників. Збірник, отже, стає своєрідною платформою для обміну в першу чергу методологічним досвідом, але також сприяє зміцненню літературознавчого полілогу.

Tatiana STUDENTOWA